

**ÎPS IOAN MITROPOLITUL BANATULUI,
DOCTOR HONORIS CAUSA AL USAMVB
„REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI” TIMIȘOARA**

Petru Vasile Tomoioagă

**HIS EMINENCE IOAN MITROPOLITAN OF BANAT, DOCTOR
HONORIS CAUSA OF USAMVB „KING MIHAI I OF ROMANIA“
TIMISOARA**

Abstract : His Eminence Ioan Selejan, Archbishop of Timișoara and Metropolitan of Banat, received, in a festive setting, the title of Doctor Honoris Causa of the University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Banat „King Mihai I of Romania“ Timișoara. The event was attended by representatives of the host university, members of the Timișoara academic community, high church leaders, local and county authorities, students . The proposal for this title came from the Faculty of Agriculture, and was approved unanimously by the University Senate.

Keywords: festive, doctor honoris causa, event,academic, university

Înaltpreasfințitul Ioan Selejan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, a primit, într-un cadru festiv, titlul de Doctor Honoris Causa al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” Timișoara. Au fost prezenți la eveniment reprezentanții universității gazdă, membri ai comunității academice timișorene, înalte fețe bisericești, autorități locale și județene, studenți. Nu în ultimul rând, ministrul Educației, prof. univ. dr. Sorin Mihai Cîmpeanu, a avut o intervenție online. Propunerea decernării acestui titlu a venit din partea Facultății de agricultură, iar Senatul universității a aprobat-o în unanimitate.

Ceremonia a început cu intonarea Imnului de Stat și a imnului studentesc, de către corul universității, după care a urmat intervenția ministrului Educației. „Domnule rector, Înaltpreasfinția Voastră, mărturisesc că este, în egală măsură, o mare onoare și o bucurie să pot transmite câteva gânduri cu această ocazie

deosebită, prin care dumneavoastră ați acceptat să vă alăturați comunității academice din USAMVB, universitate care mi-a oferit și mie ocazia de a fi Doctor Honoris Causa. Mă bucur să spun că de astăzi începând, Înaltpreasfinția Voastră, vom deveni colegi în această comunitate universitară de excepție a României. Am spus că mă bucur și sunt onorat pentru că am avut șansa de a cunoaște îndeaproape preocupările și realizările domniei voastre pentru tot sistemul de învățământ. Apreciez și am apreciat întotdeauna echilibrul și înțelepciunea de care ați dat dovadă pe tot parcursul perioadei în care am avut șansa și bucuria de a ne cunoaște. Cunosc foarte bine toate demersurile dumneavoastră pentru susținerea învățământului timișorean acum, din alte zone ale țării, mai de demult, și din toată țara, în mod continuu. Dacă ar fi acest unic motiv, ar fi suficient pentru a sta la baza propunerii pe care USAMVB Timișoara v-a făcut-o și pe care, încă odată spun, mă bucur că ați acceptat-o. Este un bun prilej de consolidare a legăturilor dintre școală și biserică, știind foarte bine că cele mai multe dintre obiective sunt comune, sunt în interesul copiilor și tinerilor, în interesul dezvoltării acestei țări, dezvoltare care nu poate fi concepută în absența educației. Mă bucur că de acum încolo USAMVB Timișoara va putea să facă lucrurile cu un plus de credință și de știință”, a spus ministrul Cîmpeanu.

Rectorul universității, prof. univ. dr. Cosmin Alin Popescu, a fost cel care a vorbit în continuarea evenimentului: „Mă bucur că, în ciuda restricțiilor, am putut să ne adunăm în fața unui eveniment solemn, extrem de important pentru universitatea noastră, cu importanță deosebită pentru cetatea Timișoarei, pentru această zonă și nu numai. Este un eveniment important pentru educația românească, pentru ceea ce înseamnă societatea civilă, pentru că în aceste momente cred că este important să arătăm că în mijlocul comunității noastre este apreciat și adus ca model un om care prin erudiție, pregătire, prin susținerea educației în universitate și nu numai, Înaltpreasfinția Sa, care s-a implicat în activități importante, așa spune eu în momente decisive pentru viața universității noastre și nu numai.

Pe lângă toate acțiunile prezentate în laudatio, vreau să spun că universitatea noastră a găsit cu cale să transmită această invitație pentru serviciul adus și pentru susținerea adusă Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului «Regele Mihai I al României» din Timișoara. Universitatea noastră apreciază ceea ce Înaltpreasfinția Voastră, prin vorbă și faptă, ați făcut pentru această universitate și pentru comunitatea din care, iată, faceți parte după decernarea acestui titlu. Vă mulțumesc în numele Senatului și al comunității întregi pentru ceea ce ați făcut pentru universitate, pentru tinerii acesteia. Evoc un singur moment, din cele foarte multe; o parte dintre ele le-am transpus pe hârtie atunci când, în urma discuțiilor cu domnul academician Păun Ion Otiman,

s-a pregătit un material scris, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de viață ai Înaltpreasfinției Voastre. (...)”

Apoi, cei prezenți, au urmărit, într-un fel de preambul, un scurt film cu aspecte din activitatea Părintelui Mitropolit Ioan.

Laudatio

Academician prof. univ. dr. Păun Ion Otiman a prezentat laudatio-ul cu prilejul decernării titlului de Honoris Causa Înaltpreasfinției Sale Ioan al Banatului: „Domnule rector, Excelența voastră domnule ministru al Educației, distinși oaspeți ai universității, stimați colegi, dragi studenți, vă declar cu sinceritate faptul că am primit cu deosebită onoare și mare bucurie, dar și cu deosebită emoție, propunerea Comisiei de a prezenta în fața dumneavoastră înfăptuirile de o viață ale omului lui Dumnezeu dedicate bisericii noastre strămoșești, enoriașilor săi, poporului român. Într-un cuvânt, este cazul prezentării Cuvântului de laudatio al universității noastre dedicat Înaltpreasfinției Sale Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, intitulată, sperăm noi sugestiv și comprehensiv, «Credință, datorie și cultură românească sau opera, cuvântul, rugăciunea și dorința de a făuri a Înaltpreasfințitului Ioan, Mitropolitul Banatului».

Înaltpreasfinția Sa Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, a văzut lumina zilei în satul Petrani, de prin părțile Bihorului, ca al patrulea copil în casa familiei lui Ioan și Ilca Selejan, despre care adesea înlăcrimat viitorul arhieru vorbește că a viețuit în casa părinților și a bunicilor săi ca într-o biserică. Pentru a-i înțelege mai bine simțămintele și începuturile în viață, redăm o emoționantă mărturisire a Mitropolitului nostru, care spune că pe la anul 1962 biserica de lemn a satului a fost trecută prin foc și sabie. Însă, un înaintaș al său, iubitor de Dumnezeu și de biserică, care era cântăreț bisericesc, a salvat o parte din bârnele bisericii, unele cu elemente de sculptură și pictură, și le-a pus în grinda casei sale, ca să nu fie profanate. Așa se face, spune părintele Ioan, că «m-am născut într-o casă făcută din bârnele unei biserici și mai întâi am văzut-o pe Maica Domnului cu pruncul în brațe, pictată pe grindă, apoi mi-am văzut mama și pe ceilalți frați ai mei».

Din pruncie a început viitorul monah, stareț, episcop, arhiepiscop și mitropolit călătoria pe calea crucii și pe cărarea raiului. Copilăria și tinerețea nu i-au fost însă ușoare, dar viitorul ierarh a pășit hotărât în viață și, cu ajutorul proniei divine, a depășit greutățile, neajunsurile și lipsurile, iar vacanțele din vremea anilor de liceu și de facultate au fost perioadele de timp în care a muncit din greu pentru a-și agonisi cele necesare finalizării studiilor. Aflat la lucru în vacanțe pe meleagurile bănățene și-a împodobit tinerețea cu cântări în strana bisericilor parohiale de pe valea Bistrei. A început în Banat de tânăr. Prin prezența sa la Sfânta Liturghie, în uniformă militară, în biserica Adormirea

Maicii Domnului din Lugoj, înainte de 1989, ceea ce nu era prea puțin, viitorul ierarh a stârnit admirația preoților și a credincioșilor.

Rezultatele de excepție obținute în vremea studiilor, capacitatea intelectuală remarcabilă, seriozitatea, dăruirea și priceperea dovedite după absolvirea primei facultăți cu profil tehnic de construcții, l-ar fi propulsat, indubitabil, spre o carieră profesională de excepție. Însă planul lui Dumnezeu cu tânărul, virtuosul și credinciosul său vlăstar a fost altul. Luat dintre oameni pentru oameni spre cele ale lui Dumnezeu, cu dorința de a deveni iconom al tainelor dumnezeiești, ierarhul nostru a primit logodirea marelui și îngerescului chip al călugăriei în Mănăstirea Lainici, unde Mitropolitul Olteniei, Înaltpreasfințitul Nestor Vornicescu, i-a încredințat ascultarea de a construi o nouă biserică, sarcină de care s-a achitat în mod cu totul exemplar. Cei care nu ați trecut pe Valea Jiului și nu ați ajuns la Lainici sau nu ați poposit acolo, vă recomand să intrați în această sfântă mănăstire și acolo veți vedea o parte din opera de o viață a Înaltpreasfințitului.

Implicat cu timp și fără timp în activitatea de restaurare, consolidare și înfrumusețare a multor biserici patriarhale și mănăstiri din Arhiepiscopia Craiovei, mai toate monumente istorice, iconomul Ioan a studiat teologia la Craiova și Sibiu, apoi a urmat cursurile de doctorat în studii biblice, în egiptologie și orientalistică la Institutul Biblic din Ierusalim. Anii petrecuți în atmosfera de sfințenie, de rugăciune și de studiu a cetății sfinte, cunoștințele profunde primite de la profesori specializați în exegeză, istorie și arheologie biblică, dar și în vastul domeniu al orientalisticii și al egiptologiei, studiul individual și documentarea în generoasele și importantele biblioteci de acolo, aprofundarea limbilor clasice – ebraică și greacă –, călătoriile de studiu în localitățile biblice din Israel, Iordania și Egipt au constituit pentru tânărul monah, avid de spiritualitate și cultură, un prilej cât se poate de potrivit de a-și îmbogăți orizontul ideologic, științific și cultural, dar și de a se implica o vreme în rezolvarea nu puținelor probleme ale așezământului nostru de la Ierusalim și ale comunității românești de acolo. Perioada de studiu de la Ierusalim a lăsat urme adânci în formarea biblică și științifică a viitorului Mitropolit, adesea fiind ușor de sesizat în conferințele susținute, în predicile sale profunde, în volumele numeroase publicate, în Pastoralele de Sfintele Sărbători, adevărate izvoare de învățături biblice și patristice, pătrunse de duhul evanghelic, înveșmântate adesea într-o hlamidă impresionantă de metafore, alegorii, hiperbole, desprinse parcă din cărțile didactico-poetice ale Vechiului Testament.

După patru ani de intensă pregătire teologică și duhovnicească în Cetatea Păcii, dar și ca superior al așezământului românesc de la Ierusalim, Arhimandritul Ioan Selejan a părăsit schitul de la Ierusalim și a fost chemat de către Patriarhul Teoctist, Dumnezeu să-l odihnească, la o slujire mai deosebită, și anume aceea de Episcop al nou-înființatei Eparhii a Covasnei și Harghitei.

În 1994, la începutul păstoririi sale la Miercurea Ciuc, acolo obștea părea risipită, iar lăcașurile de cult ortodoxe românești, ruinate sau complet distruse. Cu micală, dar și cu energie, în ritm alert, păstorul a început adunarea turmei. Colindând pas cu pas prin Eparhie, Întâistătătorul nu a precupețit nimic. A intrat în case, a binecuvântat, a adus alinare printre suspine, a astâmpărat setea și foamea, a ridicat adăposturi, a dăruit încredere și a sădit speranță. Încet, din temeliiile pângărite, ori arse, ori de-abia zărite sau știute, vechile biserici și mănăstiri s-au înălțat iarăși spre cer, alături de altele noi, întru mărirea numelui lui Dumnezeu, al Mântuitorului și al Sfintei Fecioare Maria.

Îmi amintesc și acum, printre primele destăinuiri ale Înalțului Ioan când a venit la Timișoara, într-un reportaj, spunea, printre altele, că a mâncat mure în altarul unei biserici din zonă și că a ținut o slujbă în care cântările de răspuns îi veneau din partea porumbeilor și a privighetorilor cerului. Aceasta a fost ascultarea pe care a trebuit să o ducă la bun sfârșit acolo Înalțul Ioan.

Odată cu bisericile clădite și reclădite, dăruite cu hramuri vechi și noi, au reînviat tradițiile și costumele populare, ceremoniile și școlile românești. După ce Înaltpreasfinția Sa a ajuns în munți, de Crăciun, la Nașterea Domnului, a mângâiat iarăși sufletele cu colinde românești aproape uitate, iar de Sfintele Paști, spune Înalțul într-o destăinuire, potecile spre bisericile de pe culmile munților se umpleau de oameni tineri și bătrâni, de copii. Pe deasupra, ca ierarh român, a înțeles suferințele românilor de pe aceste meleaguri, stânjeniți în exercitarea calității lor de români în folosirea limbii române, în păstrarea tradițiilor străvechi românești. Din voință divină a venit printre ei, însă, în munți, și purtătorul de cruce creștină și speranță. Cu însuflețire și cu totală dăruire a recreștinat sufletele românilor de pe văile Mureșului și Oltului și de pe versanții munților celor două județe. Părintele Ioan i-a încurajat, i-a ajutat, le-a ascultat păsurile, a sprijinit viața culturală românească pe acele locuri, de unde au pornit în lume păstori vestiți, precum primul Patriarh al României, Miron Cristea, și Mitropolitul Nicolae Olaru. După două decenii de păstorie în Eparhia munților, părintele Ioan a ajuns în altarul Banatului prin voia bunului Dumnezeu, răsplătind dorința noastră, a credincioșilor bănățeni, care cu credință au sperat să primească spre așezare în scaunul Mitropolitan al Banatului un demn urmaș al celor trei predecesori de veșnică aducere aminte: al Mitropolitului Sfânt Iosif de la Partoș, ocrotitorul Banatului, al Mitropolitului fondator al noii Episcopii și a Mitropoliei Banatului și ctitor dimpreună cu Majestatea Sa Regele Mihai, patronul universității noastre și al României, al sfintei și magnificei Catedrale Ortodoxe a Timișoarei, Înaltpreasfinția Sa Vasile Lăzărescu, și al Înalțului Mitropolit învățat, cărturarul Nicolae Corneanu, pe care îl sărbătorim astăzi, membru de onoare al Academiei Române, care ne-a păstorit cu blândețe și luciditate, cu delicatețe și inteligență, cu înțelegere duhovnicească și aleasă învățătură în credința lui Hristos mai bine de jumătate de veac. Am dorit noi, credincioșii bănățeni, ca Înalțstătătorul

bisericii noastre, asemenea înaintașilor săi, să fie în primul rând un om profund credincios, modest și așezat, deoarece atât biserica, dar mai ales societatea românească în ansamblul său, au nevoie acum, mai mult ca oricând, de puritate duhovnicească și de o accentuată stare de moralitate. În al doilea rând, Întâistătătorul nostru ne-am dorit să fie un caracter puternic și curat, deoarece, conform cuvintelor unui mare filosof român, România are nevoie mai ales de caractere, această cerință fiind mai actuală azi, după cum bine observăm, decât oricând.

În primele zile ale anului 2015, imediat după venirea în Banat, Înaltpreasfinția Sa Ioan a continuat legăturile Mitropoliei, inițiate de Înaltpreasfințitul Nicolae, cu instituțiile academice, universitare și de cultură din Timișoara, pe care apoi le-a dezvoltat continuu. În cuvântul său la deschiderea Zilei Culturii Naționale, în primul an de la venirea sa, noul Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului a evocat personalitatea predecesorului său întru înalta demnitate de Mitropolit al Banatului. Referindu-se la specificitatea noii Eparhii, Înaltpreasfinția Sa spune: «Banatul este o provincie a cărei cultură și civilizație se pierd în negura istoriei. A fost mereu sub influența marilor culturi din spațiul de interferență a acestora. Multiculturalitatea din Banat a creat în timp un climat de stabilitate și conviețuire pașnică în această regiune». Frumos afirmă Înaltpreasfinția Sa referitor la cultura neamului: «Cultura este mintea unui neam. Avem, ca nație, atâta minte câtă cultură avem. În cultură se ascund marile taine ale acestui neam. Taina neamului nostru este sfântă, deoarece creștinismul a sfințit mintea și cultura noastră». Atât de frumos și-a intitulat cuvântul său la Ziua Culturii Naționale, spunând: «Cultura este candela neamului nostru».

Cred că este important să vă prezint și un răspuns pe care i l-a dat unei jurnaliste, la puțin timp după ce a devenit Mitropolit al Banatului. Îi răspundea în felul următor: «Eu nu am venit aici să stau pe tron. Eu am venit cu o carte de muncă în cer, la Dumnezeu, și cu o alta pe pământ». Iar un alt jurnalist îl întreabă: «Părinte, între turnul deteriorat al unei biserici și o casă ce stă să pice și în care, pe lângă părinți, locuiesc și patru copii, ce alegeți mai întâi să reparați?». Iar răspunsul Înaltpreasfințitului a fost scurt și precis: «Casa!». Preocupat mereu pentru păstrarea credinței străbune și identității naționale, pentru sporirea culturii românești, Înaltpreasfinția Sa Părintele Mitropolit Ioan Selejan este aproape sufletului nostru și îl prețuim ca pe o icoană sfântă, ca pe o imagine sacră pe care părintele Dumitru Stăniloae o numea «Fereastra prin care omul și Dumnezeu se pot privi față în față». Cât despre înțelepciunea sa, despre spiritul său pacifist și civic, trebuie să remarcăm contribuția sa hotărâtoare la aplanarea unui grav conflict social prin care a trecut România. Este vorba despre ceea ce îndeobște cunoaștem drept «Pacea de la Cozia».

Apropiindu-ne de sfârșitul acestor cuvinte de cinstire, ne străduim să prezentăm câteva gânduri despre uriașa dimensiune umană a sufletului

Mitropolitului nostru, destinată apărării oamenilor sărmani, bătrânilor, oamenilor fără pâine sau adăpost, celor abandonați. Părintele intră într-o casă distrusă și nu se întrebă dacă acolo este un ortodox, un baptist, un catolic sau un liber cugetător. Pentru Părintele nostru repararea casei copiilor rămași fără adăpost este sfântă. Poate așa vă explicați de ce editorii cărții-omagiu dedicată împlinirii a șapte decenii de viață și șapte ani în altarul Banatului au intitulat atât de frumos această carte, care va apărea peste puțin timp, «Arhierie și filantropie – Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan Selejan la șapte decenii de viață». În final, o explicație este necesară în plus față de cele poate prea puține și prea sărace cuvinte pe care le-am adresat Înaltpreasfințitului Ioan. Cum explicăm noi, cei din Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului «Regele Mihai I» din Timișoara, inițiativa domnului rector și a decanilor de a i se acorda titlul de Doctor Honoris Causa unui preot, din partea universității a cărei menire de bază este străvechea agricultură, truda pământului și grija față de țaranul român și satul românesc de azi? Da, domnilor, preotul, părintele, și agricultorul sau agricultorul și preotul au ceva în comun: au cea mai importantă triadă a vieții – pământul, omul și cerul. Așa cum noi, agricultorii, purtăm de grijă ca toți românii să aibă pâinea cea de toate zilele în toate zilele, tot așa și Părintele Ioan binecuvântează bobul de grâu, pe care se află întipărit chipul Domnului și se roagă în fiecare zi și ori de câte ori ajunge lângă un lan de grâu, pentru rodnicia pământului și bogăția holdelor.

Pentru mine, Înaltpreasfințite, ca slujitor de peste șase decenii al acestei universități și care de 40 de ori în perioada în care am fost rector am prezentat laudatio colegilor dinaintea dumneavoastră, care cunosc atât de bine simțămintele profunde pe care dumneavoastră le aveți pentru făurirea pâinii noastre cea de toate zilele, acceptarea titlului de Doctor Honoris Causa de către dumneavoastră este o onoare, ca și pentru universitatea noastră.

Pentru că nu demult ați împlinit, Înaltpreasfinția voastră, șapte decenii de viață și șapte în scaunul de Mitropolit al Banatului, dați-mi voie să vă urez, și în nume personal, încă o dată, mulți ani sănătoși, bucușori, rodnici, plini de evenimente frumoase pentru comunitatea noastră bănățeană. Să vă ajute Dumnezeu să continuați încă mulți, mulți ani de azi înainte!”

Cuvântul Mitropolitului

ÎPS Ioan, Mitropolitul Banatului, a rostit, după ce a primit onorantul titlu, un cuvânt de mulțumire în fața audienței: „Onorat Senat al universității, distinși invitați, dragi studenți, într-o zi în care biserica noastră îl cinstește pe Sfântul Ierarh Nicolae, văd că ați găsit de bine să-mi aduceți oareșcare cinstire și mie. Pentru aceasta, mulțumescu-vă!

Am așternut câteva cuvinte pe hârtie, dar multe dintre ele nu au fost scrise cu cerneală, ci cu o lacrimă din ochii mei. Cultura – candela neamului.

Identitatea națională se păstrează prin cultură, cultura fiind ogorul unde cresc florile unui neam. Astăzi cultura română este supusă efectului globalizării și în loc să fie un progres, mai mult asimilează curente și idei din exterior. Am putea afirma că avem de-a face cu o agresiune culturală externă, care nu întotdeauna este și de calitate și nu promovează idei de înaltă ținută morală. Se pune însă întrebarea: Până unde o cultură poate primi și elemente din exteriorul său? Dacă nu vom reactiva izvoarele culturii românești, riscăm să devenim doar o populație care trăiește într-o regiune în sud-estul Europei.

Marile bătălii nu s-au dat pe câmpurile de luptă, ci în conștiința unui om și a unei națiuni. Astăzi suntem obișnuiți să analizăm mai mult efectele și acțiunile militare ale unor state împotriva altora, neglijând faptul că bătăliile din spațiul cultural de multe ori au pe termen mediu și lung efecte devastatoare asupra unei nații, efecte mai mari decât ale unei însângerate bătălii. Va domina lumea cel ce câștigă mereu bătălia culturală. Ea nu ia prizonieri, ci domină conștiințe. Efectele unor asemenea bătălii se pot vedea și astăzi. Există țări și popoare care sunt acum un deșert cultural. Cultura este mintea unui neam. Avem, ca nație, atâta minte câtă cultură avem. În spațiul mental al unui neam se plămădește viitorul lui. În cultură se ascund marile taine ale unui neam. Taina neamului nostru este sfântă, deoarece creștinismul a sfințit mintea și cultura neamului nostru românesc. O parte din taina lumii este tezurizată în cultura noastră românească. Avem datoria morală de a păstra acest tezaur, pentru că face parte din tezaurul universal al omenirii. Cultura română este și ea o stea din constelația culturii universale. S-a studiat până azi prea puțin despre efectul culturii care s-a plămădit pe pământul nostru asupra altor culturi vecine. Aici a fost un izvor de cultură care s-a revărsat ca un râu peste spațiul european. Oare în zadar au încărunit munții noștri? Înainte de a scrie, strămoșii noștri și-au zidit munții și i-au zidit pentru veșnicie. Memoria munților păstrează o parte din taina poporului nostru român. Dimensiunea culturii române are o amplitudine cosmică și aceasta a dovedit-o însuși țaranul român. El și-a construit casă cu pridvor, de unde niciodată nu s-a exclus universul astral, nu s-a exclus din comunitatea Luceafărului sau a Carului Mare. Țaranul român și-a construit pe bolta cerului un car de stele. El a fost permanent în dialog cu lumina din univers. El întreba stelele când să pună plugul în brazdă și când să arunce bobul de grâu sub brazdă. Prin brațul țaranului român Dumnezeu și-a continuat actul de creație și a revărsat mai departe darul vieții. Din pridvorul casei sale românul nu a dialogat doar cu astrele, ci și cu cel care le-a semănat pe albastrul ogor al culturii. Dumnezeu seamănă stele în cer, iar pe om l-a lăsat la locul lui, să semene bobul de grâu în pământ. Eminescu merge pe urmele înaintașilor săi și continuă acest dialog cu astrele din albastrul infinit al cerului. Pentru el, Luceafărul este blând, este personajul astral cu care poartă un dialog ca între doi vecini și astfel îl integrează pe român în universalitate. Cultura

română nu este un adaos la cultura universală, ci este parte integrantă, păstrând în ea marele adevăr, și anume de unde am venit și spre ce spații siderale ne îndreptăm. Azi ne întrebăm: Încotro cultură? Vrei să te stingi? Suntem noi, cei de azi, groparii luminii neamului nostru? Să nu fie! Cultura s-a plămădit pe altarul vieții. Cei ce iubesc cultura iubesc viața. Românul se întrista când plângeau stelele și le chema la nunta sa. La nunta românului luau parte și stelele. «Că la nunta mea a căzut o stea»... Iată în ce comuniune cosmică trăia românul odinioară. Nunta românului era o nuntă cu stele.

Casa românului era împodobită cu stele. Cununa casei românului era împletită din stele și toate din ele arătau cărarea către Creator. Cărarea către adevăr este presărată cu stele. Până mai ieri veneau stelele la noi, iar azi dorim să ajungem la ele și constatăm că nu-i cu puțință, pentru că s-au înstrăinat de noi. O cultură fără luceferi se afundă în adânc și așa se trage cortina ultimului act din ființa unui neam. Toți cei care astăzi suntem chemați la lucrarea minții neamului avem datoria sacră de a face tot ce ne stă în puțință ca o picătură din sudoarea minții noastre s-o punem în candela culturii, ca aceasta să rămână întru dăinuirea neamului nostru românesc.

Banatul este o provincie a cărei cultură și civilizație se pierd în negura istoriei. A fost mereu sub influența marilor culturi din spațiul de interferență a acestora. Multiculturalitatea din Banat va crea în timp un climat de stabilitate și de conviețuire pașnică în această regiune, între toate etniile. În nicio provincie românească nu găsim un număr așa însemnat de scriitori și publiciști țărani, de reviste sătești care vor deveni izvoare importante pentru cunoașterea istoriei Banatului. În perioada interbelică în Banat apăreau aproximativ 380 de publicații periodice, care erau tipărite în mai multe limbi: română, germană, maghiară, sârbă, bulgară, cehă, slovacă, ucraineană. Multe din acele publicații erau bilingve sau trilingve.

Putem afirma că aici, în Banat, avem o geografie lingvistică foarte variată, mult diversificată. Contactul nemijlocit cu civilizația din vest a dus și la o dezvoltare economică importantă. Gazetele nu erau doar pentru a publica poezii, eseuri și alte creații literare, ci conțineau și informații importante pentru agricultori, pentru cei din mediul economic, financiar și tehnic. Cărților de cult tipărite în limba română li s-au adăugat traduceri de cărți de specialitate care au influențat apoi dezvoltarea învățământului tehnic în Banat. Astfel, cultura devine un fenomen de masă aici în Banat, care a contribuit și la ridicarea economică a acestei provincii. Cultura este pâinea minții, și aici în Banat la această pâine au avut acces și țărani. Dumnezeu să vă dea sănătate!”